

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/33/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719202922
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719202922.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: N. C., H.. XX.XX.XXXX, C. N. K., právne zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 8Csp/60/2019-85 zo dňa 25.11.2019, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 200,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Priznáva žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 3 ods. 3, 5, zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZoS“), § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1-3 a 12 Občianskeho zákonníka).

3. V odôvodnení okrem iného súd uviedol, že v prejednávanej veci sa žalobkyňa domáhala od žalovaného zaplata primeraného finančného zadostučinenia vo výške 508,19 eur. Žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad, sp. zn. 20Csp/79/2017 bola úspešná v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia aj v konaní o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Ako spotrebiteľ si uplatnila satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musela brániť v základnom konaní. Žiadala priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 208,19 eur, čo predstavuje nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a sumu 300,- eur za nárok na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomným podaním zo 22.07.2019, v ktorom uviedol, že žalobkyni nebránila žiadna objektívna prekážka uplatňovania požiadavky na primerané finančné zadostučinenie už v konaní sp. zn. 17Csp/17/2019 a sp. zn. 20Csp/79/2017, pričom obe konania sa týkali zmluvného vzťahu č. XXXXXXXXXXXX. Postup žalobkyne sa javí tak, že

začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ňou tvrdený nárok komplexne, ale vždy len na základe parciálnych skutočností a skutkových okolností. Z podanej žaloby a tvrdení žalobkyne nie je možné dospieť k vecnej alebo inej súvislosti uvádzaných súm s predošlým konaním. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že žalovaný sa jej vyhrážal, že jej zoberie nábytok a chcel, aby si požičala ďalšie peniaze. Dňa 07.11.2019 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného, v ktorom poukázal na to, že bola podaná žaloba aj o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.071,73 eur a o ktorej je vedené konanie pod sp. zn. 18Csp/63/2019. Vyjadril názor, že princíp konzumpcie sankcií uplatňujúci sa vo verejnom práve platí aj vo vzťahu k § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., čo znamená, že finančné zadostučinenie znamená priznanie za všetky skutočnosti, ktoré nastali do rozhodnutia o jeho priznaní. Ak vo verejnom práve platí princíp, že delikty sú postihované sankciou za najväčnejší z nich, pri aplikácii § 3 ods. 5 ZoS nie je možné postupovať inak. Požiadavku žalobkyne, ak by bola oprávnená, považuje za zjavne neprimeranú. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní dňa 11.11.2019 uviedol, že vec sp. zn. 17Csp/17/2019 je úplne iná, bola podaná žaloba o zrušenie rozsudku, v predmetnom konaní si žalobkyňa uplatňuje primerané finančné zadostučinenie z titulu vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok. Jedinou podmienkou jeho priznania je úspešné uplatnenie spotrebiteľského práva, čo konštatoval Najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019.

4. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie, pričom zistil tento skutkový stav: Žalobkyňa uzatvorila so žalovaným dňa 17.10.2013 Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 960,- eur. Okresný súd Poprad rozsudkom sp. zn. 20Csp/79/2017 zo dňa 29.09.2017 určil neprijateľnosť zmluvných podmienok v čl. 8, bodoch 8.1 8.4 a uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyňi sumu 208,19 eur s príslušenstvom. Rozsudok bol potvrdený Krajským súdom v Prešove č.k. 25Co/23/2018-82 zo dňa 30.08.2018. Žalobkyňa žiadala primerané finančné zadostučinenie vo výške 508,19 eur, čo pozostáva zo sumy 208,19 eur za úspešne uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a zo sumy 300,- eur za úspešne uplatnené nároky na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, za každú podmienku 150,- eur. (Medzi tými istými stranami prebehlo pred Okresným súdom Poprad konanie vo veci 17Csp/17/2019 taktiež o priznanie finančného zadostučinenia, v ktorom bola žalobkyňi priznaná rozsudkom zo dňa 22.05.2019 sumy vo výške 700,- eur.) Žalovaná strana sa voči nemu odvolala. Súd konštatoval porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľa, preto v súlade s § 3 ods. 5 ZoS žalobkyňi vzniklo právo na finančné zadostučinenie voči žalovanému, ktorý sa dopustil porušenia práv žalobkyne. Súd zohľadnil pri určení výšky primeraného finančného zadostučinenia najmä to, za akých okolností došlo k porušeniu práv žalobkyne. Žalobkyňa sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia súdnou cestou, čo predstavuje určitý diskomfort. Žalovaný ju obťažoval, žiadal, aby si na zaplatenie úveru požičala peniaze. Žalovaný napriek sporom, v ktorých ako strana vystupoval a mal vedomosť o rozhodovacej praxi súdov a svojich povinnostiach, uzatváral zmluvy o úvere, ktoré neobsahovali zákonom stanovené náležitosti a obsahovali neprijateľné zmluvné podmienky. Na druhej strane žalobkyňa vzhľadom na medializovanú osvetu v oblasti spotrebiteľských práv a na bezplatnú možnosť poradiť sa o svojich spotrebiteľských právach pred uzatváraním zmlúv so žalovaným, svoje práva nestrážila natoľko bdelo, aby sa vyhla prípadnému nekalému konaniu zo strany žalovaného. Preto súd považoval za primerané finančné zadostučinenie 200,- eur. Na jednej strane je to určitá forma prevencie voči žalovanému nepoužívať tieto nekalé obchodné praktiky, ale na druhej strane nejde o sumu, kde by hrozilo nebezpečenstvo neprípustného obohacovania sa žalobkyne a zneužívania tohto prostriedku ochrany spotrebiteľa. Žalovaný namietal, že žalobkyňa si mala uplatniť nárok na primerané finančné zadostučinenie už v konaní vedenom pod sp. zn. 17Csp/17/2019, v ktorom sa žalobkyňa domáhala primeraného finančného zadostučinenia z titulu porušenia spotrebiteľských práv v súvislosti s uzatvorením neplatnej rozhodcovskej zmluvy. V tomto konaní sa domáha primeraného finančného zadostučinenia z titulu porušenia spotrebiteľských práv, ktoré malo byť spôsobené zahrnutím neprijateľných zmluvných podmienok (iných ako rozhodcovská zmluva) do zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že spotrebiteľ má právo na primerané finančné zadostučinenia za každé porušenie spotrebiteľských práv.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku, a to výrokom I. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, v ktorom uviedol, že rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahuje žiadne skutkové a právne závery naväzujúce na vykonané dokazovanie, ktorým by sa preukázala dôvodnosť a výška zadostučinenia v sume 200,-

eur. Súd prvej inštancie sa nedôsledne zaoberal námietkou žalovaného, že žalobca si uplatnil nárok na finančné zadostučinenie už v inej sporovej veci. Zo žiadnej právnej normy nie je možné vyvodiť, že existuje toľko nárokov, koľko súdnych rozhodnutí spotrebiteľ začal. Postup konajúceho súdu je v rozpore s jeho zákonnou povinnosťou riadne a dôsledne sa vysporiadať so všetkými argumentmi strán týkajúcich sa prejednávanej veci. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol.

7. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Odvolací súd sa najprv vyporiadal s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

11. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

13. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadostučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadostučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne

reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobkyňu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobkyňi, a ktorým žalobkyňi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

15. A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok Okresného súdu Poprad, sp. zn. 20Csp/79/2017 bola žalobkyňa úspešná. Rozsudok Okresného súdu Poprad bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 25Co/23/2018-82 zo dňa 30.08.2018. Právoplatným ukončením konania bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyňi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola na súde podaná 11.06.2019.

17. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť nielen funkciu satisfakčnú, ale aj funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Zároveň to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že zrušením rozhodcovského rozsudku možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči žalobkyňi, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci Okresného súdu Poprad 20Csp/79/2017, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby na ním uplatňovaný nárok a preukázanie skutočností, na základe ktorých by takýto nárok mohol uplatňovať, žalobkyňa bola dlhodobo nedôvodne vystavená stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia predmetného konania. Je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý uzavretou spotrebiteľskou zmluvou obchádzal právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z újinného práva, ako aj z právneho poriadku a v dôsledku určenia úveru za bezúročný a bezpoplatkový sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil.

18. Žalobkyňa bola teda bez akýchkoľvek pochybností v konaní 20Csp/79/2017 Okresného súdu Poprad úspešná, keďže súd určil, že neprijateľnosť zmluvných podmienok v článku 8, bodoch 8.1 a 8.4 a uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyňi sumu 208,19 eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia v dôsledku určenia úveru ako bezúročného a bezpoplatkového. Rozsudok Okresného súdu Poprad bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 25Co/23/2018-82 zo dňa 30.08.2018.

19. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to hlavne intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 200,- eur tak, ako priznal súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní spotrebiteľskej zmluvy konal závadne. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

20. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobkyňi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalovaný nemá nárok na ich náhradu.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).